

V lednu 1969 se na pražském Václavském náměstí zapálil dvacetiletý student Jan Palach. Chtěl tak vyburcovat své spoluobčany, aby se postavili nastupující „normalizaci“. Ačkoliv politický vývoj se mu zvrátil nepodařilo, hluboko se zapsal do paměti společnosti. Již od své smrti je však nejčastěji připomínán především jako symbol – pochodeň, oběť nebo národní hrdina. Tato výstava chce oproti tomu nabídnout jiný pohled a přiblížit život a čin Jana Palacha v historických souvislostech. Snaží se zasadit jeho příběh do kontextu pražského jara a nastupující „normalizace“, přibližuje Palachův život i myšlenkové zázemí, z něhož vycházel, vykresluje plánování i samotné provedení jeho činu stejně jako ohlas, který ve společnosti vyvolal.

Jsme si přitom vědomi, že historický pohled má jisté omezení: nesoustřeďuje se na obecnější otázky, které jsou nakonec tím nejdůležitějším, čím může Palachův čin dodnes oslovovat. Přesto jsme jej zvolili, a to jednak proto, že teprve nedávno byly otevřeny některé důležité archivní fondy, které s Palachovým činem souvisí, a mnohá podstatná fakta tak mohla být objasněna teprve nyní. Jednak proto, že střízlivý pohled podle nás může být nejlepší cestou, jak obecným otázkám připravit půdu. Pokud k nim dokáže tato výstava inspirovat, bude její smysl naplněn.

Autoři výstavy

Jan Palach '69

16. 1. – 14. 2. 2009
Křížová chodba Karolina
Ovocný trh 3, Praha 1

Organizátoři výstavy:

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Národní muzeum

Partneři výstavy:

Archiv bezpečnostních složek
Slovenský filmový ústav
Ústav pro studium totalitních režimů
ETNA spol. s r. o.

Autoři: Petr Blažek, Patrik Eichler, Jakub Jareš
Kurátor: Jakub Jareš
Supervize: Michal Stehlík
Grafik a architekt výstavy: Jáchym Šerých
Jazyková redakce: Veronika Jáchimová

Zápůjčky exponátů:

Archiv bezpečnostních složek
Moravský zemský archiv v Brně
Vlastivědné muzeum v Šumperku
Archiv Univerzity Karlovy

Fotografie a dokumenty:

Archiv bezpečnostních složek (ABS)
Archiv Univerzity Karlovy (Archiv UK)
Česká tisková kancelář (ČTK)
Libri Prohibiti
Národní archiv
Robert-Havemann-Gesellschaft
Ústav paměti národa, Varšava
Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i. (ÚSD AV ČR)
archiv Adama Hradilka
archiv Jiřího Müllera
archiv Jiřího Palacha
archiv Wita Siwce
archiv Jaroslava Šerých
archiv Ladislava Žižky
Dagmar Hochová
Miroslav Hucek
Attila Lukácsi
Miloň Novotný
Viktor Portel
Miloš Schmiedberger
Miloš Šindelář
Vladimír Tůma
Jiří Všecka

Filmy:

Národní filmový archiv
Slovenský filmový ústav

Poděkování:

Michala Benešová, Tomáš Bursík, Hubert Bystřičan, Petr Cajthaml, Petr Dvořáček, Marek Ďurčanský, Přemysl Fialka, Pavlína Formánková, Jiří Gruntorád, Štěpán Hlavsa, Jiří Hoppe, Łukasz Kamiński, Iva Kvapilová, Alena Novotná, Jaroslav Pažout, Světlana Ptáčníková, Antonín Slavíček, Alexandra Strelková, Petruška Šustrová, Kristina Vlachová